

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoR/6/2025
Identifikačné číslo spisu:	1222201572
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1222201572.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a Eriky Zajacovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú Q., narodenú XX. D. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Bratislava, Vázovova 7/A, dieťa matky Z. narodenej XX. K. XXXX, U., G. 7, U., t.č. U., N. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., Bratislava, Žilinská 14, IČO: 47232757 a otca M. D., narodeného XX. D. XXXX, U., W. XXB, t.č. U., D. X, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Dopita ADVOKÁT s. r. o., Bratislava, Vázovova 6838/9B, IČO: 53998791, o návrhu na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 11P/43/2022, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 23. októbra 2024 sp. zn. 15CoP/12/2024 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Mestský súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 11. júla 2023 č. k. 11P/43/2022-755 v spojení s opravným uznesením Mestského súdu Bratislava II z 12. septembra 2023 č. k. 11P/43/2022-785 rozhodol tak, že maloletú Q. počnúc právoplatnosťou rozsudku zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa bude realizovať takto:

Otec je oprávnený a povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa:

- s výnimkou školských prázdnin a sviatkov každý párny kalendárny týždeň od stredy od 8.00 hod. do piatka do 8.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň od štvrtka od 8.00 hod. do nasledujúceho pondelka párneho kalendárneho týždňa do 8.00 hod.

- každý párny kalendárny rok počas vianočných sviatkov a zimných prázdnin od 25. 12. od 19.00 hod. do 2.1. nasledujúceho nepárneho kalendárneho roka do 19.00 hod.

- každý nepárny kalendárny rok počas vianočných sviatkov a zimných prázdnin odo dňa predchádzajúceho prvému dňu prázdnin od 16.00 hod. do 25. 12. do 19.00 hod. a tiež od 2.1.

nasledujúceho párneho kalendárneho roka od 19.00 hod. do prvého dňa nasledujúceho po zimných prázdninách stanovených vyhláškou MŠ SR do 8.00 hod.

- každý párny kalendárny rok počas jarných prázdnin určených vyhláškou MŠ SR odo dňa predchádzajúceho prvému dňu prázdnin od 19.00 hod. do prvého dňa nasledujúceho po prázdninách do 19.00 hod.

- každý nepárny kalendárny rok počas veľkonočných prázdnin odo dňa predchádzajúceho veľkonočným prázdninám od 8.00 hod. do prvého dňa nasledujúceho po veľkonočných prázdninách do 8.00 hod.

- každý nepárny kalendárny rok počas letných prázdnin od 30.6. od 19.00 hod. do 15.07. do 19.00 hod. a od 01. 08. od 19.00 hod. do 16. 08. do 19.00 hod.

- každý párny kalendárny rok počas letných prázdnin od 15. 07. od 19.00 hod. do 01. 08. do 19.00 hod. a od 16. 08. od 19.00 hod. do 01. 09. do 19.00 hod.

Matka je oprávnená a povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa:

- s výnimkou školských prázdnin a sviatkov každý párny kalendárny týždeň od pondelka 8.00 hod. do stredy do 8.00 hod. a od piatka od 8.00 hod. do nasledujúceho štvrtka v nepárnom kalendárnom týždni do 8.00 hod.

- každý nepárny kalendárny rok počas vianočných sviatkov a zimných prázdnin od 25. 12. od 19.00 hod. do 2.1. nasledujúceho párneho kalendárneho roka do 19.00 hod.

- každý párny kalendárny rok počas vianočných sviatkov a zimných prázdnin v čase odo dňa predchádzajúceho prvému dňu prázdnin od 16.00 hod. do 25. 12. do 19.00 hod. a tiež od 2.1. nasledujúceho nepárneho kalendárneho roka od 19.00 hod. do prvého dňa nasledujúceho po zimných prázdninách stanovených vyhláškou MŠ SR do 8.00 hod.

- každý nepárny kalendárny rok počas jarných prázdnin určených vyhláškou MŠ SR odo dňa predchádzajúceho prvému dňu prázdnin od 19.00 hod. do prvého dňa nasledujúceho po prázdninách do 19.00 hod.

- každý párny kalendárny rok počas veľkonočných prázdnin odo dňa predchádzajúceho veľkonočným prázdninám od 8.00 hod. do prvého dňa nasledujúceho po veľkonočných prázdninách do 8.00 hod.

- každý párny kalendárny rok počas letných prázdnin od 30. 6. od 19.00 hod. do 15. 07. do 19.00 hod. a od 01. 08. od 19.00 hod. do 16. 08. do 19.00 hod.

- každý nepárny kalendárny rok počas letných prázdnin od 15. 07. od 19.00 hod. do 01. 08. do 19.00 hod. a od 16. 08. od 19.00 hod. do 01. 09. do 19.00 hod.

Miestom odovzdania a prevzatia maloletého dieťaťa je školské zariadenie, ktoré maloleté dieťa navštevuje; v prípade neprítomnosti maloletej v školskom zariadení je miestom odovzdania a prevzatia maloletej bydlisko matky." (výrok I.), výrokom II. určil, že otec je povinný počnúc právoplatnosťou rozsudku prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 300 eur mesačne vždy do 15. kalendárneho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Rozhodol, že rodičia sú povinní sa navzájom písomne alebo jednou z foriem elektronickej komunikácie (e-mail, WhatsApp, SMS) informovať o všetkých dôležitých skutočnostiach dotýkajúcich sa zdravotného stavu maloletej, školskej dochádzky a prospechu, ako aj o ďalších dôležitých skutočnostiach, a to vždy pri odovzdaní maloletej do starostlivosti druhého rodiča a tiež v primeranom čase vopred ohľadom vycestovania s maloletou do zahraničia (výrok III.). Vo zvyšku návrh otca zamietol (výrok IV.), protinávrh matky zamietol (výrok V.), týmto sa zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 11P/21/2019-118 zo dňa 02. mája 2019 vo výroku o zverení maloletej, výživnom a úprave styku (výrok VI.) a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok VII.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že otec maloletej sa návrhom podaným na súd prvej inštancie dňa 16. marca 2022 domáhal zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, kedy naposledy bolo o maloletej rozhodované rozsudkom zo dňa 02. mája 2019 a to tak, že žiadal, aby maloletá bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, kedy presné časy striedania vymedzil v návrhu na zmenu rozhodnutia. Zároveň žiadal, aby miestom prevzatia a odovzdania maloletej bolo bydlisko matky alebo školské zariadenie a výživné počas striedavej osobnej starostlivosti neurčiť. Zároveň žiadal uložiť rodičom povinnosť navzájom sa informovať o všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa zdravotného stavu maloletej, školskej dochádzky, prospechu, vycestovania do zahraničia ako aj o ďalších dôležitých skutočnostiach. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že je dôvodné zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Maloletá má v čase rozhodovania súdu 8 rokov a 8 mesiacov. V súčasnosti väčšinu času života prežila v konflikte svojich

rodičov. Ide o dieťa, v ktorého živote je otec prítomný od narodenia. Počas celého konania sa o dieťa zaujíma a o dcéru sa reálne staral po rozchode s matkou aj nad rámec režimu určeného rozsudkom. Podľa vyjadrenia matky počas šetrenia realizovaného kolíznym opatrovníkom v čase, keď sa maloletá narodila až do jej troch rokov ju otec skoro stále nosil na rukách, pretože sa bál, že sa zraní alebo spadne, kúpaval ju, hrával sa s ňou, uspával ju. Pri rozvode sa dohodli, kedy a v akom čase sa bude s Q. stretávať. Dieťa bolo zvyknuté, že ho uspával tak, ako sa dohodli, že môže s dcérou byť do pol desiatej večer a potom šiel domov. V danej veci nebol zistený žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by nebola striedavá osobná starostlivosť v záujme maloletej. Obaja rodičia sú schopní výkonu riadnej starostlivosti. Zo záveru dvoch psychologičiek vyplýva, že maloletá napriek zhoršeným vzťahom medzi rodičmi má k nim pozitívny vzťah, je rada s oboma rodičmi a na tomto je potrebné stavať. Zo správy psychologickej intervencie J.. J. W. T. vyplýva, že nie je daný dôvod, prečo by maloletej režim dlhších období u každého rodiča nemal vyhovovať. Pokiaľ ide o negatívne vymedzenie voči striedavej starostlivosti psychologičkou J.. R., toto pochádza z obdobia konca roka 2021, teda dávnejšieho obdobia a dôvody spočívajú v tom, že rodičia uplatňujú rozdielne výchovné nastavenia a ich vzájomné nastavenie je konfliktné. Psychologička J.. R. tiež prezentovala názor, že za predpokladu, že ak by si rodičia doriešili svojej konflikty a začali by sa výraznejšie fokusovať na rodičovskú úlohu, navzájom sa rešpektovať, mohla by striedavá starostlivosť predstavovať možné nastavenie styku s dieťaťom. Matkou produkované tvrdenia o udalostiach počas víkendu 03. až 05. júna 2022 neboli preukázané, a to ani dôkazmi predloženými matkou ani šetrením, ktoré realizoval Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava. Pokiaľ ide o podozrenia zo sexuálneho zneužívania maloletej, samotná matka toto formulovala len ako potencionálnu možnosť či hrozbu, ktorá vykonaným šetrením nebola potvrdená. Nemožno si nepovšimnúť úplne odlišnú interpretáciu situácií opisovaných matkou zo strany otca. Matka nepodala odvolanie voči uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý jej návrh na nariadenie odkladného opatrenia, ktorým žiadala obmedziť styk otca s maloletou práve z týchto dôvodov. Matka ničím nepreukázala ohrozenie integrity maloletej či jej duševného a telesného zdravia zo strany otca. Ak matka ako výrazný problém vníma postoj otca k základným životným hodnotám, súd tak poukazuje na to, že matka odmietla psychologičkou ponúkanú terapiu. Argument matky o nevhodnosti striedavej osobnej starostlivosti z dôvodu absolútne odlišného postoja otca k výchove a starostlivosti o maloletú nepovažoval súd za dostatočne relevantný. Bez ohľadu na to, či by bolo dieťa zverené do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov alebo striedavej osobnej starostlivosti, táto skutočnosť nevyrieši ich odlišné postoje a výchovné prístupy. Zbližovaniu rodičovských stanovísk môže byť nápomocný poradenský psychológ pre samotných rodičov, ktorého matka počas tohto konania odmietala. Napadnutie zo strany otca v priestoroch školy nebolo preukázané. Pokiaľ matka namietala nevhodnosť modelu striedavej starostlivosti, a to kumuláciu zmien v jej živote v súvislosti s nástupom do školy v septembri 2021 a narodením brata v auguste 2022, tieto dôvody odpadli plynutím času. Námietky matky ohľadom bytovej situácie otca sa v priebehu konania vyriešili, pretože Q. u otca už má svoju izbu a otec má stabilné bývanie. Neboli preukázané tvrdenia matky ohľadom nezodpovedného postoja otca k plneniu si školských povinností, pričom práve otec sa angažuje aj nad bežný rámec povinností rodiča, a to ako triedny dôverník. Pokiaľ ide o podanie koloidného striebra dcérke, otec svoje konanie vysvetlil a vyjadril sa, že sa to nebude opakovať. Matka v priebehu konania spochybnila finančnú gramotnosť otca, čo však súd vyhodnotil ako nedôvodné, keďže otec zabezpečuje maloletej všetko potrebné počas jeho starostlivosti a plní si vyživovaciu povinnosť. Ak v minulosti neplnil vyživovaciu povinnosť jednalo sa o problémy v súvislosti s pandemiou, čo malo vplyv na podnikanie, avšak v tomto smere súd apeloval na otca, aby výživné platil včas. Pokiaľ ide o ochutnávanie zmrzliny otcom z jazyka dcéry, matka sa to mala dozvedieť od dcéry s tým, že keď boli raz s otcom na zmrzline, vymieňali si chuť zmrzlíny. Otec to poprel, matka na pojednávaní uviedla, že nevie, čo je na tom pravdy. Pokiaľ matka prezentovala komunikáciu s otcom, ktorá mala preukazovať jeho nekompetentnosť, naopak táto komunikácia preukazuje záujem otca o maloletú. Spočiatku trávenie otca s maloletou prebiehalo v domácnosti matky, avšak postupne dochádzalo k situáciám, keď mal otec maloletú do viesť k matke, tak jej spolu volali a prosili ju, aby mohla u otca aj cez týždeň prespať, čo samotná matka potvrdila, avšak každý z rodičov interpretoval dôvody odlišne. Subjektívny názor matky na otca, jeho životný štýl, vegetariánstvo, chodenie naboso a podobne nemôže byť dôvodom, pre ktorý by mal byť jeho kontakt s dieťaťom obmedzený.

1.2. Pokiaľ ide o režim striedavej osobnej starostlivosti, súd ako súladný so záujmami maloletej ustálil

interval striedania 2-2-6-4, teda po jednom kratšom intervale v párnom týždni pre oboch rodičov, potom nasleduje dlhší pobyt s matkou a následne predĺžený víkend s otcom, čo predstavuje pomer 6 dní zo 14 pre otca a 8 dní zo 14 pre matku. Ide o kompromis medzi návrhom matky na rozšírenie styku a pôvodným návrhom otca. Tento režim zohľadňuje názor psychologičky, kedy k intervalu striedania 7 dní za sebou matka a 7 dní za sebou otec by malo dôjsť k postupným prechodom, pričom zo začiatku by mala byť maloletá väčší čas s matkou. Čo sa týka úpravy styku počas sviatkov a prázdnin, súd rešpektoval zásadu ich rovnocenného rozdelenia medzi oboch rodičov, počas letných prázdnin, ktoré doposiaľ trávili rodičia s maloletou každý jeden celý kalendárny mesiac, otec júl a matka august, boli zvolené kratšie dvojtyždňové intervaly, čo navrhovali obaja rodičia. Rovnocenné rozdelenie prázdnin vytvorí priestor pre otca aj pre matku na trávenie času s maloletou. Matka uviedla, že súd by mal rešpektovať pri rozhodovaní názor maloletej. Je zrejmé, že právo maloletého dieťaťa vyjadriť slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ho týkajú, je nepopierateľné, avšak nemožno pripustiť, aby bol v konaní zohľadnený výhradne len tento názor. Ako vyplýva z obsahu správy z psychologickej intervencie, maloletá sa riadi pravidlami a preferenciami matky s tým, že zo samotnej výpovede maloletej vyplýva, že matka sa jej pred výsluchom pýtala, či náhodou to nechce tak, ako to je doteraz, čo maloletú rozhodne mohlo ovplyvniť. Navyše maloletá bola v odpovediach na otázky ohľadom styku s otcom neistá a viackrát sa vyjadrila nejednoznačne. Vylúčením striedavej starostlivosti len na základe nevhodnej komunikácie by sa otváral priestor k zneužitiu postavenia rodiča, ktorý mal dieťa doposiaľ zverené do starostlivosti. Preto súd ako za najlepšiu formu starostlivosti o maloletú ustálil striedavú starostlivosť, a to napriek zhoršenej komunikácii medzi rodičmi, kedy z dokazovania vyplynulo, že vzťahové väzby maloletej s oboma rodičmi sú natoľko kvalitné a nedostatky kooperácie rodičov nie sú natoľko závažné, aby bolo odôvodnené vylúčiť možnosť zverenia maloletej do striedavej rodičovskej starostlivosti.

1.3. Pokiaľ ide o úpravu vyživovacej povinnosti otca k maloletej, táto bola naposledy upravená rozsudkom z 02. mája 2019 na sumu 400 eur. Jednalo sa o sumu, na ktorej sa rodičia dohodli. Matka mala v tom čase príjem 840 eur mesačne v čistom, poberala detský príspevok 24,34 eura, daňový bonus 44,34 eura, spoluvlastnila v BSM pozemky v Bratislave, m. č. Nové Mesto, k. ú. T., bývala v prenajatom byte spolu s dcérou s nájomným 610 eur mesačne. Toho času je matka na rodičovskej dovolenke s mladším synom T. narodeným v G. XXXX, poberá rodičovský príspevok 412 eura, detský prídavok 60 eur na každé z detí. Pred nástupom na rodičovskú dovolenku dosahovala príjem 1.100 eur až 1.200 eur mesačne. Žije s partnerom, otcom maloletého T. v prenajatom byte s nájomným 701 eura mesačne, vlastní aj byt na G. ulici v U. zakúpený na hypoúver a z prenájmu bytu má výnos 700 eur mesačne. Otec v pôvodnom konaní deklaroval netto príjem 1.500 eur mesačne, okrem pozemkov v BSM s matkou nevlastnil žiadne ďalšie nehnuteľnosti. Bol spoločníkom troch obchodných spoločností, býval sám v prenajatom byte s výškou nájmu 620 eur mesačne. Počas ďalšieho konania deklaroval príjem 2.000 eur mesačne v čistom, nájomné za byt 1.070 eur mesačne, ktoré mu hradí firma, spláca 2 úvery so splátkou 659,67 eura a hradil maloletej nad rámec výživného množstvo aktivít. Je spoločníkom štyroch obchodných spoločností. U maloletej došlo k zvýšeniu nákladov v súvislosti s nástupom do školy, na krúžky, jej rastom, vekom a aj v súvislosti s infláciou. Časť výdavkov na maloletú má matka pokrytú prídavkom, ktorý sa zvýšil oproti roku 2019 o zhruba 35 eur. Okrem toho došlo k poklesu nákladov na bývanie maloletej, ktorého výška mala veľký vplyv na dohodu rodičov ohľadom výživného v predchádzajúcom konaní. U matky síce došlo k poklesu príjmu, ale na túto skutočnosť nebolo možné prihliadnuť z dôvodu, že vyživovaciu povinnosť voči nej má jej partner, otec maloletého T.. Preto súd len čiastočne prihliadal na novú vyživovaciu povinnosť matky voči maloletému synovi. Významnou okolnosťou, ktorá mala vplyv na úvahu súdu ohľadom výšky vyživovacej povinnosti bolo to, že otec bude po zverení maloletej do striedavej osobnej starostlivosti poberať daňový bonus, voči čomu matka nemala námietky. S účinnosťou od 01. januára 2023 daňový bonus vzrástol na 140 eur mesačne. Takmer polovica určeného výživného otca v celkovej sume 300 eur mesačne je tak krytá poberaním daňového bonusu. Preto vzhľadom na nižší pomer starostlivosti otca oproti matke v pomere 6 ku 8, rast životných nákladov, zvýšený príjem otca, rozsah a štruktúru ním deklarovaných výdavkov dospel súd k záveru, že v čase vyhlásenia rozhodnutia boli splnené podmienky na určenie výživného zo strany otca na sumu 300 eur mesačne. Súd nenariadil dokazovanie, ktoré spočiatku navrhovala matka s tým, že následne od návrhu upustila, nakoľko by mohol postačovať záver psychologičky Mgr. W. T.. V podaní doručenom dňa 30. júna 2023 matka znovu navrhla znalecké dokazovanie za účelom posúdenia prípadných patológií na strane otca vo vzťahu k maloletej. Súd k tomuto skonštatoval, že nariadenie

znaleckého dokazovania v tejto fáze konania považoval za nehospodárne, čo by viedlo k zbytočnému predlžovaniu konania a prietahom. Pokiaľ ide o matkou namietané patológie otca, súd odkazuje na body 39. až 40. odôvodnenia rozsudku a zdôrazňuje, že psychologička Mgr. W. T. bola opätovne žiadaná o vyjadrenie, či je daná u dieťaťa, prípadne u niektorého z rodičov prekážka, ktorá by bránila realizácii striedavej osobnej starostlivosti oboma rodičmi. Ak by u otca nejaké patológie ohrozujúce maloletú boli zistené, rozhodne by sa objavili buď v správe J.. W. T. ako aj v správe J.. R.. Preto súd interpretuje opätovné vznesenie návrhu matky na nariadenie znaleckého dokazovania ako jej nespokojnosť so záverom psychologičky ohľadom zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti.

1.4. Pokiaľ ide o návrh otca, kde žiadal uloženie vzájomnej informačnej povinnosti rodičom, súd mu vyhovel. Voči tejto časti návrhu matka nič nenamietala. Vzájomná informačná povinnosť rodičov s presnými pravidlami je v záujme maloletej aj s cieľom predísť prehlbovaniu rodičovského konfliktu. Ako je zrejmé, súd nevyhovel návrhu otca v plnom rozsahu, nakoľko upravil režim striedavej osobnej starostlivosti sčasti odlišne a rovnako nevyhovel návrhu otca čo sa týka neurčenia výšky výživného. Preto bol v prevyšujúcej časti návrh otca zamietnutý. Ďalším výrokom bol zamietnutý protinávrh matky v celom rozsahu a o trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

1.5. Opravným uznesením zo dňa 12. septembra 2023 č. k. 11P/43/2022-785 súd prvej inštancie opravil zrejmé nesprávnosti v časti záhlavia rozsudku, v I. odseku v časti úpravy striedavej osobnej starostlivosti rodičov počas veľkonočných prázdnin, a tiež v poučení v druhom odseku.

2. Proti vyššie uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie matka, pričom o jej odvolaní bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej v texte aj „odvolací súd“) zo dňa 23. októbra 2024 sp. zn. 15CoP/12/2024 tak, že odvolací súd výrokom I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením Mestského súdu Bratislava II č. k. 11P/43/2022-785 zo dňa 12. septembra 2023 a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.).

2.1. V odôvodnení rozsudku skonštatoval, že súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie, vec správne právne posúdil a vyvodil správny právny záver, pričom v odvolaní neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie s tým, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu a odvolacími dôvodmi matky dospel k záveru, že nariadená striedavá osobná starostlivosť o maloletú je v jej záujme. Určenie výkonu starostlivosti o maloletú zo strany otca v režime striedania 2-2-6-4 (vo väčšom rozsahu starostlivosti matky) považoval odvolací súd za primerané a zodpovedajúce veku maloletej, jej vzťahu s otcom, právu dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a pravidelný kontakt s nimi. Z dokazovania vyplýva, že maloletá má k otcovi pozitívny a blízky vzťah. Nesporné je, že otec si s ňou budoval tento vzťah od narodenia a matka mu umožňovala styk s maloletou najprv v domácnosti a neskôr aj nad rámec súdneho rozhodnutia. Čo sa týka zmeny pomerov, k tejto dochádza aj plynutím času, pretože v čase posledného rozhodovania vo veci mala maloletá 5 rokov a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie dovŕšila 9 a pol roka. Je teda prirodzené, že v tomto veku väzba dieťaťa na preferenčného rodiča je odlišná. Čo sa týka námietok matky, ktorá považovala za nesprávne hodnotenie odporúčaní psychologičiek J.. U. R. a Mgr. J. W. T., na tieto odvolací súd neprihliadol, pretože z napadnutého rozsudku vyplýva, aké úvahy viedli súd k rozhodnutiu o striedavej osobnej starostlivosti a akým spôsobom sa vysporiadal s týmito správami. Zo správy psychologičky J.. U. R. je zrejmé, že maloletá nemá spracovaný rozchod rodičov, ale obaja sú pre ňu významnou vzťahovou osobou, s tým, že psychologička odporúčala maloletej terapiu hrou s cieľom nadobudnúť sebadôveru. J.. U. R. uviedla, že ak by si rodičia primárne doriešili konflikty, mohla by striedavá starostlivosť predstavovať možné nastavenie styku s dieťaťom. Hoci matka iniciovala stretnutia u psychologičky v snahe dozvedieť sa ako maloletá prežíva porozchodovú situáciu rodičov, ponúkanú intervenciu pre maloletú neprijala. Rovnako J.. J. W. T., detský psychológ, hodnotila vzťah maloletej k matke aj otcovi ako pozitívny s tým, že je citovo viazaná ako na matku tak aj na otca. Zo správy tiež vyplýva, že práve plynutím doby a vlastného zážitku ako striedanie medzi rodičmi funguje, maloletá rozumie, čo to pre ňu znamená, už chápe situáciu, je s ňou primerane vyrovnaná a prijala fakt, že rodičia už nie sú spolu. Nemožno tiež ponechať bez povšimnutia správanie maloletej v prítomnosti oboch rodičov, kedy je nesporné, že táto je s otcom šťastná, je pre ňu určitým obmedzením, že nemá možnosť

s ním tráviť viac času a dožaduje sa širšieho časového priestoru s ním. Súd nespochybňuje, že maloletá má vytvorený vzťah nielen k matke a otcovi, ale aj k partnerovi matky a súrodencovi maloletému T., avšak táto skutočnosť, to znamená vytvorená rodina u matky, nemôže byť dôvodom pre obmedzenie styku otca s maloletou. Čo sa týka zisťovania názoru maloletej, súd nespochybňuje, že táto je vo veku, kedy dokáže vyjadriť svoje pocity a prania a tento názor dieťaťa je potrebné vziať do úvahy, avšak je potrebné zohľadniť aj ďalšie dôkazy v konaní, vrátane vyjadrení oboch rodičov a tieto dôkazy vyhodnotiť komplexne a v ich vzájomnej súvislosti. Z vyjadrenia maloletej je však nepochybný pozitívny vzťah k otcovi, voči ktorému neprezentovala žiadne významné výhrady v súvislosti s pobytom u neho, práve naopak sa vyjadřila, že jej bude za otcom smutno. Skutočnosť, že otec mal záujem a snahu maloletú prihlásiť do prvého ročníka základnej Waldorfskej školy, nie je dôvodom pre jeho vylúčenie zo starostlivosti o maloletú. Dieťa dosahuje v škole výborné výsledky, nemá problémy, domáce úlohy si plní dôsledne, spolupráca s rodičmi je aktívna a obaja sa zaujímajú o štúdium dieťaťa, školské a vzdelávacie výsledky a správanie. Maloletá zároveň potvrdila, že obaja rodičia sa s ňou pripravujú do školy. Otec rešpektuje vzdelávanie maloletej. V konaní nebolo preukázané, že maloletá býva často prechladnutá z dôvodu, že chodí naboso ako otec. Rovnako nebolo preukázané, že by otec zanedbával zdravotnú starostlivosť o ňu, poškodzoval jej zdravie. Otec nepoprel podávanie koloidného striebra, avšak konanie vysvetlil a vyjadril sa v tom smere, že sa nebude už opakovať. Pokiaľ sa otec vopred neporadil s lekárom, je zrejmé, že danú vec už prekonzultoval, svoje stanovisko opravil a takéto zlyhanie otca nemožno vyhodnotiť ako diskvalifikáciu zo starostlivosti o maloletú. Rovnako argumenty matky, že otec maloletú nedostatočne oblieka neboli preukázané s tým, že pokiaľ matka namietala nedostatočné zabezpečenie starostlivosti o maloletú, samotná matka potvrdila, že otec je starostlivý rodič. Otázka neschopnosti rodičov spolu komunikovať nie je dôvodom zmeny napadnutého rozsudku. Čo sa týka bytovej otázky otca, súd zobral do úvahy šetrenie kolíznym opatrovníkom v domácnosti zo dňa 23. júna 2022 a správu, z ktorej vyplýva, že otec býva v trojizbovom prenajatom moderne zariadenom byte, ktorý je na požadovanej hygienickej úrovni. Otec pripravuje maloletej vlastnú izbu s posteľou, čo prezentoval a preukázal v konaní pred súdom prvej inštancie. Čo sa týka podozrenia zo sexuálneho zneužívania maloletej, odvolací súd poukázal na odôvodnenie súdu prvej inštancie vo vzťahu k matkou tvrdenému obližovaniu zmrzliny otcom a maloletou a čo sa týka spania maloletej s otcom v jednej posteli, samotná maloletá sa vyjadřila, že otec číta rozprávky alebo takto spia potom ako si pozreli film, ktorý ju rozrušil, čo teda v sumáre nemožno označiť ako patologické správanie sa. Zo správy J.. J. W. T., ktorú vypracovala na žiadosť súdu, vyplývajú odporúčania psychologičky, ku ktorým by v prípade akýchkoľvek prekážok na strane otca nepochybne nedošlo. Keďže teda v konaní bolo preukázané, že obaja rodičia majú podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloletú, teda z okolností prípadu je možné vyvodiť, že nariadenie striedavej osobnej starostlivosti je v jej záujme.

2.2. Následne súd prvej inštancie správne rozhodol aj o rozsahu zabezpečovania starostlivosti rodičov o maloletú počas školských prázdnin a sviatkov a zároveň správne stanovil miesto odovzdávania a prevzatia maloletej a rovnako správne postupoval aj pri určení výšky výživného na maloletú. Pri takto určenom výživnom zisťoval nielen odôvodnené potreby dieťaťa, príjem rodičov, ich majetkové pomery, ale zároveň porovnal pomery na strane maloletej a rodičov od poslednej úpravy o výživnom. Zohľadnil zároveň odôvodnené potreby dieťaťa, porovnal pomery na strane rodičov s ohľadom na hmotnoprávne podmienky pre zmenu výšky výživného, v konečnom dôsledku správne uzavrel, že aj pri zverení maloletej do striedavej osobnej starostlivosti bude otec povinný platiť výživné vo výške 300 eur mesačne. Zohľadnil pritom aj zmenu formy starostlivosti o dieťa a pomer dní, počas ktorých bude od právoplatnosti rozsudku zabezpečovať starostlivosť o ňu otec. Keďže matka napadla rozsudok v celom rozsahu, odvolací súd sa zaoberal aj výrokom III., ktorým súd uložil rodičom povinnosť navzájom sa písomne informovať. Matka v priebehu konania nenamietala uloženie informačnej povinnosti, a preto odvolací súd poukázal v celom rozsahu na odôvodnenie súdu prvej inštancie. Čo sa týka výroku IV., ktorým súd zamietol návrh otca vo zvyšku, toto odvolací súd posúdil ako správne, pretože tento výrok nadväzuje na návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, kedy súd síce návrhu vyhovel, ale tento režim korigoval. Rovnako súd správne zamietol protinávrh matky (výrok V.) s poukazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku. Čo sa týka výroku VI., ktorým zmenil rozsudok o pôvodnej úprave starostlivosti rodičov o maloletú, tento len reflektuje na zmenu výkonu starostlivosti o maloletú a zmenu výšky výživného.

2.3. Odvolací súd sa stotožňuje s postupom súdu prvej inštancie, ktorý nevyhovel návrhu matky na

doplnenie dokazovania nariadením znaleckého dokazovania, kedy súd tento postup odôvodnil tým, že toto považoval za nehospodárne, predlžujúce konanie, zohľadňujúc správy psychologičiek J.. J. W. T. a J.. U. R.. Aj odvolací súd považoval doplnenie dokazovania za nadbytočné a nehospodárne. Pokiaľ súd takýto návrh na doplnenie znaleckého dokazovania zamietol, prihliadol na komplexne vykonané dôkazy, a to listinné, vrátane výsluchu oboch rodičov maloletej, vyhodnotiac tieto v ich vzájomnej súvislosti. Pokiaľ matka namietala, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd dospel k záveru, že tento dôvod nie je naplnený. Hodnotenie dôkazov je zložitý myšlienkový proces, ktorého podstatou sú čiastkové a komplexné závery sudcu o vierohodnosti poznatkov získaných vykonaným dokazovaním, ktoré sú podkladom pre záver o tom, ktoré skutočnosti účastníkmi tvrdené má súd za preukázané a ktoré tvoria zistený skutkový stav. Čo sa týka výčitky matky ohľadom vady konania v tom, že súd vyvodil zásadný záver pre rozhodnutie o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti iba z negatívnej skutočnosti a neposudzoval všetky argumenty vo vzájomnej súvislosti, odvolací súd nezistil takú vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rovnako neobstoí námetka matky ohľadom nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s tým, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Keďže odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania a nedoplnil dokazovanie, prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu, postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP s použitím § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala matka maloletej (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodňovala s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP argumentujúc tým, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu jej bolo znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.1. V dovolaní namietala, že odvolací súd nevykonával navrhnuté dôkazy a bez náležitého odôvodnenia odmietol vykonanie znaleckého dokazovania, ktoré bolo nevyhnutné pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Odvolací súd sa nesprávne právne a skutkovo vysporiadal so správami psychologičiek vo vzťahu k otcovi, pretože tieto nikdy neskúmali otcove správanie, a preto súd nemohol z týchto dôkazov dôjsť k uvedenému záveru. Súd žiadnym spôsobom nezdôvodňoval, prečo neprihliadol na námietky matky, ktoré vzniesla počas konania niekoľkokrát. Z vyjadrenia maloletej je zjavné, že táto sa nechce striedať u rodičov v týždenných intervaloch a napriek tejto skutočnosti dospel súd k záveru, že maloletá má pozitívny vzťah k otcovi, a preto je pre ňu striedavá osobná starostlivosť vhodná. Ďalej poukazovala na to, že odvolací súd neprihliadol na vykonané dôkazy, a tiež na námietky matky, ktorá považovala za nesprávne hodnotenie odporúčaní psychologičiek, neprihliadol na argumenty matky o rozdielnom názore rodičov na vzdelávanie, keď otec neuznáva slovenský školský systém ani na námietky matky vo vzťahu k bytovým podmienkam otca, a preto mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v tomto smere nepreskúmateľné. Súd nesledoval najlepší záujem maloletej, nakoľko táto sa jednoznačne vyjadrila tak, že trvá na zachovaní stavu, ktorý bol nastolený pred vydaním napadnutého rozsudku. Predpokladom pre zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov je záujem o takúto formu starostlivosti zo strany dieťaťa v prípade, ak už vie vyjadriť svoj názor. Opätovne poukázala na tú skutočnosť, že otec maloletej jej podával koloidné striebro a napriek tomu, že ide o závažné ohrozenie zdravia maloletej sa súd obmedzil na konštatovanie, že nebolo zámerom otca ublížiť dcére. Je tu pochybnosť o tom, či sa takéto správanie sa otca nebude opakovať nielen vo vzťahu k podávaniu koloidného striebra, ale aj iných produktov. Poukázala na diametrálne rozdiely vo výchovných postupoch matky a otca. Rozhodnutie považuje za vnútorne rozporuplné, keď na jednej strane maloletá vyhlásila, že má záujem stretávať sa s rodičmi tak ako doteraz, to znamená, že maloletá je vo výlučnej osobnej starostlivosti matky a nakoniec súd rozhodne o striedavej osobnej starostlivosti napriek vyjadrenému záujmu dieťaťa, ktoré je schopné riadne sa vyjadriť. Poukázala na rozpor rozhodnutia s ustálenou súdnou praxou, keď v zmysle rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoP/13/2014 zo dňa 11. júna 2014 sú predpokladmi zverenia do striedavej osobnej starostlivosti dieťaťa rodičov jednoznačný záujem dieťaťa, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem oboch rodičov o osobnú starostlivosť a súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením

dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. V predmetnom prípade neboli naplnené tri predpoklady z piatich na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Okrem toho súd pochybil pri posudzovaní majetkových pomerov otca maloletého dieťaťa s tým, že na základe vyjadrení otca určil jeho mesačný príjem na sumu 2.000 eur. Tento príjem otec nijako nedokázal a nepredložil žiaden ročný výkaz svojej firmy. Súd nedostatočne zistil skutkový stav veci. Preto považovala rozhodnutie súdu za arbitrárne. Požiadala zároveň o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia preto, lebo maloletá nie je pripravená na realizáciu striedavej osobnej starostlivosti a má vážne pochybnosti o tom, že vydané rozhodnutie je zákonné a spravodlivé. Preto žiadala, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave a zároveň zrušil rozsudok Mestského súdu Bratislava II a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. K podanému dovolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý odporučil rozsudok Krajského súdu v Trnave potvrdiť v plnom rozsahu ako vecne správny preto, lebo má za to, že rozsudok Krajského súdu v Trnave je v najlepšom záujme maloletej.

5. K podanému dovolaniu sa vyjadril otec maloletej, ktorý uviedol, že sa stotožňuje s výrokom aj odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu. Čo sa týka nevykonania dokazovania v rozsahu nariadenia znaleckého dokazovania, toto bolo len vyústením zohľadnenia všetkých skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, počnúc argumentáciou zo strany matky, tak vyvrátenia všetkých a akýchkoľvek protiprávných, nemorálnych a iných matkou popisovaných skutočností, ktoré sa ukázali byť nepravdivé. Ak by v konaní vzniklo dôvodné podozrenie z akejkoľvek patológie na strane otca, bezpochyby by sa tým príslušný súd zaoberal, ak tak neurobil, mal na to dôvod. Čo sa týka ďalších námietok v konaní, bolo preukázané, že matka pôsobila na maloletú snažiac sa ju inštruovať v odpovediach, vyjadrujúc sa k osobe otca negatívnym spôsobom. Prístup matky bol počas konania osobný, nepriateľský a jej zámer bol celkom zjavný. Návrh matky na odklad vykonateľnosti považoval za bezpredmetný, pretože v konaní ani po jeho právoplatnom ukončení nenastali také závažné okolnosti, ktoré by odôvodňovali invazívny zásah do právnej istoty a založeného právneho stavu právoplatným súdnym rozhodnutím. Z dovolania je potrebné vnímať snahu matky o „odstrihnutie“ otca zo života maloletej, čo je neprijateľné. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd (ak dovolanie neodmietne) dovolanie zamietol ako nedôvodné.

6. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa od 01. júla 2016 riadia ustanoveniami CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v § 76 až § 77a obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania v posudzovanej veci; prípustnosť dovolania bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníčka konania (matka) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

8. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) má dovolací súd za to, že dovolateľka namieta existenciu vady zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Podstatou dovolania je nevykonanie znaleckého dokazovania, pretože psychologicky neskúmali otcovo správanie sa, neprihliadnutie k názoru maloletej, ktorá sa nechce striedať v týždenných intervaloch u rodičov, a tiež neprihliadnutie na rozdielne výchovné prístupy rodičov, ako aj nesprávne posúdenie majetkových pomerov na strane otca. Najvyšší súd tak skúmal, či dovolacie námietky matky týkajúce sa nevykonania náležitého dokazovania sú spôsobilé založiť dôvodnosť dovolania.

13. K námietke dovolateľky, že súd prvej inštancie a odvolací súd porušili jej procesné práva v súvislosti s tým, že nenariadili v prejednávanej veci znalecké dokazovanie, ktorým by došlo k preskúmaniu správania sa otca, dovolací súd dodáva, že súdy oboch inštancií sa s touto námietkou správne vysporiadali a to súd prvej inštancie v bodoch 39, 40 a odvolací súd v bode 28 svojho rozhodnutia a považovali matkou navrhované dokazovanie za nadbytočné, nevhodné a zbytočne predlžujúce konanie s tým, že vykonanými dôkazmi neboli preukázané tvrdenia, resp. podozrenia matky zo sexuálneho zneužívania maloletej a to aj s prihliadnutím na tú skutočnosť, že samotná matka túto skutočnosť formulovala len ako potencionálnu možnosť, či hrozbu. „Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2021, sp. zn. 5Cdo/107/2019). Preto s poukazom na vyššie uvedené, možno považovať dôkaz navrhovaný matkou za nadbytočný, nakoľko vykonaným dokazovaním boli jej podozrenia dostatočne vyvrátené a nevykonanie dokazovania bolo aj náležite odôvodnené. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie účastníka konania.

13.1. Pokiaľ ide o zohľadnenie názoru dieťaťa pri jeho výsluchu, ktoré sa podľa matky nechce striedať u rodičov v týždenných intervaloch, dovolací súd poukazuje na bod 20 rozsudku odvolacieho súdu s tým, že práve názor dieťaťa bol akceptovaný, nakoľko toto sa pri výsluchu vyjadriло tak, že je zrejmé, že k

otcovi má pozitívny vzťah, dokonca, že mu bude za ním smutno, a preto súd prvej inštalácie nastavil pri striedavej osobnej starostlivosti podľa odporúčaní psychologičky postupný prechod na striedavú osobnú starostlivosť s tým, že dieťa bude väčší časový úsek u matky. V súvislosti so zisťovaním názoru dieťaťa možno ešte pripomenúť, že pokiaľ už k výsluchu dôjde, súdy nesmú zabúdať na to, že názory, ktoré dieťa prezentuje, nemusia byť nevyhnutne vždy jeho vlastné; totiž ak sa dieťa nachádza v osobnej starostlivosti jedného z rodičov, a druhý rodič navrhuje, hoci len dočasne, zmenu na osobnú, prípadne striedavú starostlivosť, je možné, že sa rodič, ktorý mal doteraz dieťa v osobnej starostlivosti, snažil dieťaťom manipulovať, dieťa tým pádom nebude schopné popísať svoje vlastné pocity a názory, čím bude podstatne sťažená až znemožnená realizácia jeho najlepšieho záujmu.

13.2. Dovolateľka tiež namietala nezohľadnenie rozdielnych prístupov rodičov ku vzdelávaniu, výchove aj v starostlivosti o dieťa. V tomto smere dovolací súd zdôrazňuje, že v živote rodiny sa uplatňuje materské, otcovské a súrodenecké pôsobenie, pričom každé má svoju špecifickú funkciu. Zatiaľ čo matka je pre duševný vývin dieťaťa neobyčajne dôležitá, poskytuje dieťaťu pocit bezpečia a potrebu lásky nežnosťou, láskaním a starostlivosťou, otec predstavuje ochranu a oporu voči vonkajšiemu svetu, disciplinovanosť detí, podporovanie iniciatívy, osamostatňovanie, nezávislosť a povzbudzovanie ku kvalitnému výkonu. Preto možno konštatovať, že obaja rodičia sú pre svoje deti sociálnym vzorom, v predškolskom veku pre pohlavnú identifikáciu dieťaťa, neskôr pre plnenie sociálnych rolí muža a ženy v rodine, vzťahu muža k žene a naopak, ale aj postupov pri výchove a pod. Všetky tieto aspekty boli pri rozhodovaní súdov náležite zohľadnené a zároveň aj riadne odôvodnené.

13.3. Rovnako neobstoí námietka o nezohľadnení majetkových pomerov na strane otca pri určení jeho vyživovacej povinnosti. Príjmy a výdavky na strane oboch rodičov s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletej súd prvej inštalácie rozoberal v bodoch 48 až 52 svojho rozsudku a následne odvolací súd v bode 23 rozsudku zohľadniac zmenu pomerov od poslednej úpravy o výchove a výžive ku dňu rozhodovania o striedavej osobnej starostlivosti. Každé jedno rozhodnutie o výživnom pri striedavej starostlivosti je založené na riešení individuálnych otázok s prihliadnutím na časový úsek striedania starostlivosti, mesačné výdavky dieťaťa a to všetky pravidelné a nepravidelné výdavky dieťaťa, medzi ktoré patria najmä strava, bývanie, cestovné náklady, odev primeraný veku dieťaťa, lieky a iné zdravotné a hygienické potreby, výdavky spojené so štúdiom, záujmami, resp. voľnočasovými aktivitami dieťaťa, sporenie, ale aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Pod schopnosťami a možnosťami rozumieme duševné, zdravotné, telesné schopnosti a vzdelanie rodičov, nakoľko je potrebné posudzovať aj to, do akej miery vedia využiť svoje schopnosti. Z tohto hľadiska je potom skúmaný stav trhu práce, miera nezamestnanosti v danom odbore rodičov. Pri majetkových pomeroch súd skúma všetky príjmy a výdavky povinného rodiča. Súdy oboch inštalácií vychádzali zo všetkých základných predpokladov stanovených v § 62 ods. 6 Zákona o rodine a práve s prihliadnutím na vyšší príjem otca stanovili jeho vyživovaciu povinnosť napriek nariadenej striedavej starostlivosti vo výške 300 eur mesačne.

14. Čo sa týka námietky týkajúcej sa rozporu napadnutého rozhodnutia s ustálenou rozhodovacou praxou s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoP/13/2014 zo dňa 11. júna 2014 (ktorá námietka by spadala pod ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP), dovolací súd poukazuje na to, že ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018) Preto rozhodnutie, na ktoré poukazovala dovolateľka, nepredstavuje typ rozhodnutia, ktoré by malo, alebo mohlo tvoriť ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

14.1. Dovolací súd pre úplnosť pripomína, že prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (R 24/2017).

15. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že v hodnotení dôkazov súdmi nižších inštancií nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Pre úplnosť uvádza, že nedostatočne zistený skutkový stav (resp. v mimosporových konaniach skutočný stav) a nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov nižšími súdmi bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe súdu, pretože (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999) ako aj viaceré jeho rozhodnutia (napríklad sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávajú názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná (bez ďalšieho) za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania.

16. Okrem toho, dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci (resp. v mimosporových konaniach skutočného stavu). Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil.

17. Z vyššie uvedeného sumáru vyplýva, že zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto dovolací súd konštatuje, že dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP neexistuje (nie je daný). Z uvedeného dôvodu preto dovolanie dovolateľky podľa ustanovenia § 448 zamietol.

18. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Čo sa týka návrhu dovolateľky na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 444 ods. 1 CSP, najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

20. Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 52 CMP v spojení s § 453 ods. 1 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

